

Lääketieteen opetus jalkautui keskussairaaloihin – sekä opiskelijat että potilaat ovat tyytyväisiä

Opiskelijamäärien lisääntyessä yliopistosairaaloiden yksiköt ovat käyneet pieniksi ja mahdollisuudet tarjota tuleville lääkäreille laadukasta kliinistä opetusta ovat käyneet haastaviksi. Sen vuoksi opetusta on viime vuosina hajautettu yliopistoklinikoista pienempiin sairaaloihin, joissa on voitu vastata tähän tarpeeseen. Opetus on ollut sekä henkilökunnan että opiskelijoiden mielestä onnistunutta.

Turun yliopiston opetus Vaasassa

Turun yliopistossa naistentautien kurssiopetus tapahtuu syyslukukaudella. Yhden kurssin kesto on kahdeksan viikkoa, josta seitsemänä viikkona on kliinistä opetusta. Lukukauden aikana opetetaan kaksi kahdeksan viikon kurssia peräkkäin. Yksi seitsemästä kliinisistä viikoista vietetään aina keskussairaalassa.

Vaasan keskussairaalassa tätä hajautusopetukseksi kutsuttua opetusmuotoa on ollut jo useamman vuoden ajan ja monella erikoisalalla. Nykyään hajautusopetusta toteutetaan yhteensä yhdeksällä erikoisalalla, naistentautien lisäksi mm lastentaudeilla, kirurgialla ja korvataudeilla. Vaasaan tulee lääketieteenopiskelijoita, eli tuttavallisemmin kandeja, pääasiassa Turun yliopistosta, mutta myös lyhyimpinä jaksoina Helsingin yliopistosta.

Naistentaudeilla hajautusopetusta on ollut jo kymmenen vuoden ajan, eli vuodesta 2012. Vaasaan naistentautien hajautusopetukseen tulee nykyään neljä opiskelijaa/viikko ja Vaasassa järjestetään yhteensä seitsemän viikon aikana opetusta.

Vaasan Keskussairaala
Kuva: Pohjanmaan hyvinvointialue

Kandi mukana vastaanotolla kehittämässä kliinistä silmää ja oppimassa kädentaitoja

Koska myös pienemmät sairaalat toimivat opetussairaaloina, on tänä päivänä todennäköistä, että potilas asioidessaan sairaalassa törmää lääketieteen opiskelijoihin, eli tuleviin lääkäreihin, jotka tutkivat potilaita yhdessä ohjaavan lääkärin kanssa.

Tarkoituksena on, että opiskelijat näkisivät mahdollisimman kattavasti erityyppisiä potilaita ja saisivat tutkia potilaita, jotta heidän kliininen silmänsä ja kädentaitonsa kehittyisivät. Lisäksi opiskelijat oppivat ohjaajan hyvällä esimerkillä kohtaamaan potilaita erilaisissa tilanteissa. Potilaan tutkimisen lisäksi opiskelijat lukevat potilastapauksiin liittyvää kirjallisuutta ja analysoivat yhdessä ohjaajan kanssa potilaalle mahdollisesti tehtyjä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia. Opiskelijat oppivat myös näytteenottoa ja pientoimenpiteitä, kaikki kädestä pitäen ohjattuina. Näin oppimistilanne on sekä potilaille että opiskelijoille rauhallinen ja turvallinen.

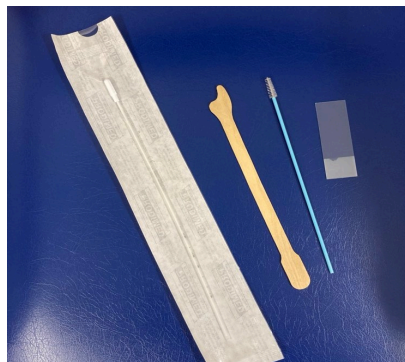
Opiskelijat tutustuvat kliinisen opettajan johdolla ultraäänilaitteen saloihin

Opetuspoliklinikka – riittävästi aikaa sekä potilaille että opiskelijoille

Naistentautien poliklinikalle on opiskelijoiden oppimistavoitteita huomioiden luotu opetuspoliklinikka. Vastaanotolle valitaan opetukseen soveltuvia potilaita ja heille lähetetään erilainen kutsukirje, jossa käy ilmi, että ovat saaneet ajan opetuspoliklinikalle. Potilaille tarjotaan mahdollisuus vaihtaa aika tavalliselle vastaanotolle, elleivät halua tulla opetuspoliklinikalle.

Opetuspoliklinikalla erikoislääkäri tai loppuvaiheen erikoistuva lääkäri tutkii yhdessä opiskelijoiden kanssa lähetteellä erikoissairaanhoidon tulleita potilaita. Tyypillisiä sairauksia tai vaivoja, joita voidaan opetuspoliklinikalla tutkia ovat erilaiset kuukautishäiriöt, vaihdevuosien jälkeen ilmaantuneet veriset vuodot, laskeumat, virtsankarkailu, vatsakipu, alkuraskauteen ja ehkäisyyn liittyvät ongelmat.

Opetuspoliklinikan vastaanottoajat ovat tavallista pidemmät, 30 minuutin sijaan 45 minuuttia. Tämä takaa sen, että ehditään opiskelijoiden kanssa tutustua lähetteeseen ja suunnitella tarvittavia tutkimuksia ennen kuin potilas tulee vastaanotolle. Vastaanotolla on riittävästi aikaa tutkia potilas rauhassa ja aikaa jää myös kirjaamiselle.

Vas: Opetuspoliklinikan huone
Oik: Nämä välineet tulevat opiskelijoille kurssin aikana tutuiksi: kohdun limakalvolta voidaan ottaa koepala pienellä pipetillä ja puulastalla sekä harjalla otetaan lasilevyllä solunäytteet kohdun napukalta

Positiivisesti yllättyneitä potilaita – huolellinen tutkimus ja rento tutkimus

Potilailta opetuspoliklinikka on saanut erittäin positiivista palautetta. Potilaat kokevat, että heidän asiansa on käyty tarkasti läpi ja heidät on tutkittu huolellisesti. Opetuspoliklinikalla keskitymme erityisesti hyvään kommunikaatioon. Opiskelijoille, ja samalla potilaalle, kerrotaan miksi tiettyjä tutkimuksia tehdään tai mitä tutkimuksella halutaan saada selville. Tavallista pidempi vastaanottoaika takaa myös sen, että potilaalle on riittävästi aikaa kertoa esimerkiksi hormonikierukan vaikutusmekanismista tai leikkauksiin liittyvistä hyödyistä ja haitoista. Tästä hyötyvät sekä potilaat että opiskelijat. Samalla kun opiskelijat oppivat, potilaat kuulevat mitä tehdään ja miksi.

Potilailta tuleva palaute liittyy usein rentoon tunnelmaan opetuspoliklinikalla. Erittäin hyvä arvosana on se, että moni potilas tulee mielellään uudestaan opetuspoliklinikalle, mikäli kontrollikäynti on tarpeen.

Opiskelijat tyytyväisiä – laadukas opetus on rekrytointivaltti

Opiskelijat antavat yleensä hajautusopetukselle korkeat arvosanat. Saamme kiitosta sekä hyvästä opetuksesta, että kannustavasta ja vastaanottavasta ilmapiiristä. Vaasan keskussairaalaan osallistumisesta lääketieteen opiskelijoiden opetukseen on ollut rekrytoinnissa suuri merkitys. Moni erikoistumista suunnitteleva nuori lääkäri hakeutuu mielellään töihin sairaalaan, jossa hän on saanut opiskelijana laadukasta opetusta ja jossa hänet on kohdattu hyvin.

Kliinisen opettajan työ

Opetukseen osallistuu yksikkömme lääkäreiden lisäksi myös muu henkilökunta, esimerkiksi kättilöt ja sairaanhoitajat. Päävastuun kantaa kliininen opettaja eli erikoislääkäri, jolla on myös työsuhde Turun yliopistoon.

Olen toiminut Turun Yliopiston kliinisenä opettajana vuodesta 2017. Pääasiallinen työsuhteeni on ollut Vaasan keskussairaalaan, mutta työhöni on sisältynyt 30% tehtävä Turun yliopiston kliinisenä opettajana. Kliinisenä opettajan olen ollut osana Turun yliopiston naistentautien opetustiimiä ja varsinaisen opetuksen lisäksi olen osallistunut opetuksen suunnitteluun.

Opetustyö on ollut vaativaa, mutta antoisaa. Opettajana täytyy samaan aikaan osata huomioida sekä potilas että opiskelija. Täytyy osata ohjata opiskelijaa samalla kun pitää yhteyden potilaaseen ja kertoo hänelle mitä seuraavaksi tapahtuu. Onneksi meillä on Vaasassa ollut aina avustava sairaanhoitaja tai kättilö mukana opetusvastaanotolla. Kun omat kädet ovat täynnä ja opiskelija tarvitsee vähän enemmän apua tai tukea, kokeneet hoitajamme ovat potilaan vierellä ja kertovat koko ajan mitä seuraavaksi tapahtuu.

Opetustyön paras puoli on tunne onnistuneen vastaanottotilanteen jälkeen. Tunne kun opiskelija ohjauksellani onnistuu tutkimuksessa tai pientoimenpiteessä. Tunne kun potilas vastaanoton lopuksi

kiittää hyvästä kohtaamisesta ja toivottaa opiskelijoille onnea opiskeluihin ja toteaa, että heistä tulee hyviä lääkäreitä. Silloin olen opettajana ylpeä opiskelijoista ja myös tyytyväinen siitä, että itse aikoinaan päätin lääkkisen parhaan kurssin jälkeen erikoistua naistentautien ja synnytysten erikoislääkäriksi.

Tanja Skuthällä

Naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri

Vaasan keskussairaala, Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä